

Professor Halvard Haukeland leverte første delutredning i arbeidet med å utforme ny lov om offentlige anskaffelser til næringsminister Jan Christian Vestre (Ap) i fjor høst. Foto: NFD

15-02-2024 13:32 CET

Forslag til ny lov om offentlige anskaffelser: standardiserte minimumskrav er et av de viktigste tiltakene for grønn omstilling

Et utvalg ledet av professor Halvard Haukeland leverte [første delutredning](#) i arbeidet med å utforme ny lov om offentlige anskaffelser til regjeringen i fjor høst. Grønn Byggallianse har levert hørings svar, og under finner du omtale av noen av våre viktigste innspill.

Offentlig sektor [kjøper inn varer, tjenester og bygge- og anleggsarbeider for om lag 740 milliarder kroner årlig](#). Det er flere gode grunner til at denne økonomiske muskelen bør benyttes for å bidra til en mer bærekraftig utvikling. For det første kan Norge lettere oppnå klima- og miljømål ved at myndigheter bruker innkjøpsmakt til å redusere klimagassutslipp, naturtap og fremme sirkulærøkonomi. For det andre kan det offentlige spare penger ved å ta hensyn til livsløpskostnader ved innkjøp. Og ikke minst vil virkemiddelet gi insentiver til bedriftene til å utvikle grønn teknologi.

Vår sektor er særskilt relevant da [innkjøp av bygg- og anlegg er om lag 150 milliarder](#) av totalsummen. Det blir ytterligere forsterket med kunnskap fra Miljødirektoratet som har publisert en [oversikt over klimafotavtrykket i Norge](#) som viser at dette er høyest fra bygg, anlegg og eiendom blant alle sektorer. Om vi skal løse klimakrisen er det derfor særskilt viktig at offentlige anskaffelser brukes som et verktøy for å redusere klimagassutslippene.

Sentralt i mandatet til utvalget er å foreslå hvordan en ny lov skal ivareta hensyn til klima og miljø. Utvalgets foreslår at ny lov:

- synliggjør bærekraft i lovens formål
- tar i bruk standardiserte minimumskrav på prioriterte områder
- stiller krav til klima- og miljøhensyn i anskaffelser over og under EØS- terskelverdi og
- synliggjør innovasjon som et viktig virkemiddel for grønn omstilling

Alt i alt er vi svært positive til forslaget til ny lov. Særlig gjelder dette at loven skal bidra til grønn omstilling av samfunnet og vi støtter utvalgets hovedforslag om at standardiserte minimumskrav på prioriterte områder er det viktigste grepet for at offentlige anskaffelser i praksis skal bidra til grønn omstilling. Etter vårt syn (og utvalgets) vil bruk av standardiserte minimumskrav være mer effektivt for å nå klima- og miljømålene, og de vil være lettere å følge opp, enn slik regelverket praktiseres i dag der oppdragsgiver vekter klima- og miljøhensyn (et tildelingskriterium) med tretti prosent. En vekting vil ikke automatisk lede til at den best mulige løsningen for å redusere klima- og miljøbelastning blir valgt.

Vi mener som utvalget at staten må i egen virksomhet, gjennom tildelingsbrevene, pålegges av regjeringen å ta i bruk veiledende standardiserte minimumskrav på prioriterte områder. Vi støtter at kravet bør gjelde alle anskaffelser, både de over og under terskelverdi, fordi anskaffelser av bygg og anlegg har varierende størrelse, men samlet utgjør en stor sum. Vi merker oss at utvalget bruker begrepet «minimumskrav» som en samlebetegnelse på alle krav eller kriterier som oppdragsgiver kan benytte i en anskaffelsesprosess. Det vil si kravspesifikasjon, kvalifikasjonskrav, tildelingskriterier og kontraktskrav (s 143 i rapporten). Vi ser at det kan være behov for ulike typer krav avhengig av anskaffelsens størrelse og karakter. En fare med kun bruk av standardiserte ytelseskrav, er at de ikke fremmer innovasjon. For store anskaffelser og fra bestillere med høy miljøkompetanse, vil det derfor være gunstig å supplere ytelseskrav med tildelingskriterier.

Til sist, vi støtter utvalget i at det er vel så viktig at offentlige innkjøpere stiller spørsmål om behovet for hva som eventuelt kjøpes inn, som hvordan anskaffelsen gjøres. Vi støtter derfor helhjertet utvalgets forslag om en «ny plikt til klima- og miljøkartlegging i anskaffelser som er underlagt kunngjøringsplikt jf. forslaget § 2-2 annet ledd bokstav a. Kartleggingen må omfatte en vurdering av om det overhodet er behov for anskaffelsen og valg av strategi (fornye, leie, eie, reparere, erstatte, nytt eller brukt, delingsmulighet med videre). Kravet til å dokumentere miljøkartleggingen vil sikre etterprøvbarhet, og bidra til økt bevisstgjøring hos oppdragsgiver.»

Les hele vårt høringsvar [her](#).

Utvalget skal levere sin andre delutredning innen 4. mai 2024. Se regjeringen.no for mer informasjon.

Grønn Byggallianse jobber for at bærekraft skal bli det selvfølgelig valget i bygg-, anlegg- og eiendomssektoren.

Vi er en uavhengig og non-profit medlemsforening for offentlige og private virksomheter fra hele verdikjeden.

Kontaktpersoner

Morten Nordskog

Pressekontakt

Kommunikasjonssjef

Politikk og kommunikasjon

Morten.Nordskog@byggalliansen.no

901 800 27

Katharina Th. Bramslev

Pressekontakt

Daglig leder

katharina.bramslev@byggalliansen.no

+47 977 58 897